

Kültürel Miras Araştırmaları Dergisi

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kulmira>

e-ISSN 2757-9662

Bilim insanlarının alan araştırmaları sırasında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri

Cengiz Alyılmaz¹ , Semra Alyılmaz²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Ve Edebiyatı, Eski Türk Dili Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye; (calyilmaz@gmail.com)

²Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Bursa, Türkiye; (calyilmaz@gmail.com)

*Sorumlu Yazar:
(semraalyilmaz@uludag.edu.tr)

Araştırma Makalesi

Alıntı: Alyılmaz, C., & Alyılmaz, C. (2024). Bilim insanlarının alan araştırmaları sırasında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Kültürel Miras Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 60-64.

Geliş : 27.08.2024
Revize : 04.09.2024
Kabul : 20.09.2024
Yayınlama : 31.12.2024

Özet

Temelinde insanın olduğu, insanın sağlıklı, huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşaması için yapılan her mesleğin zor ve kolay yanları vardır. Bilim insanı olmak isteyenler, aslında lisansüstü eğitim ve öğretime başladıklarında kendilerinin de önceleri farkında olmadıkları, beklentilerinin çok ötesinde bambaşka bir dünyanın ve yoğunluğun içinde kendilerini bulurlar. Alanda / arazide çalışmayı gerektiren bilim dallarında görev yapan bilim insanlarının hem lisansüstü öğrenimleri sırasında hem de sonrasında ciddi güçlüklerle karşılaştıkları bilinmektedir. Bu çalışmada sosyal bilimler alanında arazide / alanda çalışarak akademik hayatlarını sürdüren yazarların edindikleri tecrübelerden hareketle aynı şekilde akademik hayatlarına yön vermek isteyenler için tecrübelerden oluşmuş bir liste açıklamalarıyla sunulmaktadır. Çalışma kişinin doğup büyüdüğü sosyal ve kültürel çevre, yetiştiği ortam, mensup olduğu inanç sistemi, aldığı eğitim - öğretim, sahip olduğu bilgi, birikim ve deneyim, ruh ve beden sağlığı, ekonomik durum gibi durumların alanda elde edeceği başarıyı doğrudan etkilediği üzerinde önerileriyle durmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alan, Bilim, Problem, Çözüm.

Problems faced by scientists during field research and suggestions for solutions

*Corresponding Author:
(semraalyilmaz@uludag.edu.tr)

Research Article

Citation: Alyılmaz, C., & Alyılmaz, C. (2024). Problems faced by scientists during field research and suggestions for solutions. *Journal of Cultural Heritage Research*. 5(2), 60-64.

Received : 27.08.2024
Revised : 04.09.2024
Accepted : 20.09.2024
Published : 31.12.2024

Abstract

Every profession, which is based on human beings and which is made for people to live in a healthy, peaceful and happy way, has its difficult and easy sides. Those who want to become scientists find themselves in a completely different world and intensity far beyond their expectations, which they were not aware of when they started graduate education and training. It is known that scientists working in disciplines that require working in the field/field face serious difficulties both during and after their graduate education. In this study, based on the experiences of the authors who continue their academic lives by working in the field / field in the field of social sciences, a list of experiences is presented with explanations for those who want to direct their academic lives in the same way. The study emphasizes that the social and cultural environment in which the person was born and raised, the environment in which he/she grew up, the belief system to which he/she belongs, the education and training he/she received, the knowledge, knowledge and experience he/she has, mental and physical health, economic situation... directly affect the success he/she will achieve in the field.

Keywords: Arez, The Scientist, Problem, Solution.

1. Giriş

İnsanlara “Dünyada acaba kaç tür meslek vardır?” diye sorulsa farklı görüşler ileri sürülür; en iyi ihtimalle de “En fazla 1.000 civarındadır.” gibi bir cevap verilir. Oysa yapılan araştırmalar, dünyada 42.000 civarında mesleğin olduğunu; Türkiye’de de bu mesleklerden 1.000 kadarının bulunduğunu ortaya koymuştur. “Peki bu mesleklerden en zor olanları hangileridir?” şeklinde bir soru sorulsa hiç kuşkusuz ki birçok insan kendi mesleğini zor mesleklerin içinde gösterir. Doğrusu şudur ki: temelinde ve hedefinde insanın olduğu, insanın sağlıklı, huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşaması için yapılan her mesleğin zor ve kolay yanları vardır. İnsanların hepsini ilgilendiren sağlık, eğitim - öğretim, hukuk, güvenlik vd. alanlarla ilgili mesleklerin zorluğu ve hassasiyeti hususunda hemen hemen herkes birleşir.

Aile içi eğitimden, okul öncesi eğitime, okul öncesi eğitimden yükseköğrenime (üniversiteye) kadar uzanan çok yönlü eğitim - öğretim sürecinin her aşaması herkes için gerçekten de zordur. Zira eğitim - öğretim sürecinin her aşaması emek ve özveri ister. Söz konusu süreçler, aileler ve öğrenciler kadar adlarına “öğretmen”, “öğretim üyesi”, “bilim adamı”, “bilim insanı”, “akademisyen” denilen ve bu işin gerçek anlamda sorumluluğunu üstlenenler için de çok zordur.

Konumuz üniversitelerde görev yapan bazı bilim insanlarını ilgilendirdiği için eğitim ve öğretimin diğer kademelerini bir tarafa bırakıp üniversitelerde lisans öğrenimi sonrasında bilim insanlarının karşılaştıkları sorunlar üzerinde duracağız.

Bilindiği üzere üniversitelerde akademisyen olmanın diğer bir ifadeyle “bilim insanı” olmanın yolu, yapılacak olan bazı sınavlarda istenilen başarıyı sağladıktan sonra lisansüstü eğitim ve öğretim (yüksek lisans ve doktora) yapmaktan geçmektedir.

Bilim insanı adayları, aslında lisansüstü eğitim ve öğretime başladıklarında kendilerinin de önceleri farkında olmadıkları, umduklarının ve hayal ettiklerinin çok ötesinde bambaşka bir dünyanın ve yoğunluğun içinde kendilerini bulurlar. Zira bilim insanı adayları, bir yandan bilgilerini ve birikimlerini artırmak için lisansüstü dersler alırken diğer yandan da çalıştıkları bölümlerin akademik işleyişlerine katkı sunmak için ders vermek zorunda kalırlar. Bu durum adına “asistanlık”, “araştırma görevliliği” denilen dönemlerde çoğunlukla çekilmez hâle gelir. Söz konusu aşamalardan geçen birçok bilim insanı az veya çok benzer durumları yaşadığı için bu gerçeği bilir. Ancak bu durum ne yazık ki zamanla “normal” ve “doğal” olarak nitelendirildiğinden çok az kimse buna itiraz etmeye cesaret eder. İtiraz edilse de çok şeyin değişmeyeceği bilindiğinden bu sistemin içindeki herkes zamanla mevcut durumu kanıksayıp kabullenmek zorunda kalır.

Belirtilen hususların yanında bazı bilim dallarında alanda / arazide çalışmak da âdeta zorunluluk arz etmektedir. Alanda / arazide çalışmayı gerektiren bilim dallarında görev yapan bilim insanlarının hem lisansüstü öğrenimleri sırasında hem de sonrasında ciddi güçlüklerle karşılaştıkları bilinmektedir.

Bilim insanlarının karşılaştıkları güçlüklerin ve sorunların bir kısmı hiç kuşkusuz ki kişilerin kendilerinden kaynaklanmaktadır yani bireyseldir. Bir kişinin doğup büyüdüğü sosyal ve kültürel çevre, yetiştiği

ortam, mensup olduğu inanç sistemi, aldığı eğitim - öğretim, sahip olduğu bilgi, birikim ve deneyim, ruh ve beden sağlığı, ekonomik durum... alanda elde edeceği başarıyı doğrudan etkilemektedir.

Kısa veya uzun süreli olarak alanda / arazide çalışmak zorunda olan bilim insanlarının kendilerinden kaynaklanan sorunların yanında birlikte çalışılan kişilerden, kurumlardan, kuruluşlardan, yürürlükteki sistemlerden, kanunlardan ve ortamlardan kaynaklanan sorunlar da bulunmaktadır. Çalışılan mekânların / ortamların durumlarına göre söz konusu sorunların bir kısmı yerel, bölgesel ve ulusal; bir kısmı ise uluslararası boyutta ve niteliktedir.

Yıllardan beri alanda çalışan bilim insanları olarak yapmış olduğumuz ulusal ve uluslararası nitelikli çalışmalar sonucunda elde etmiş olduğumuz bilgi, birikim ve deneyimlerden hareketle Sosyal Bilimler Alanı’nda (özellikle de dil, epigrafi, halk bilimi, tarih, sanat tarihi, arkeoloji, coğrafya ve kültürel alanlarda) çalışan araştırmacıların alan çalışmalarında karşılaştıkları sorunları ve çözüm yollarını ana çizgileriyle şöyle dikkatlere sunmamız mümkündür:

2. Bulgular

Çalışma izni, vize, vb. alınmamasından kaynaklanan sorunlar

Alanda çalışacak bilim insanlarının çalışmalarına başlamaları bağlı oldukları kurumların ve birimlerin, çalışmalarını gerçekleştirecekleri bölgelerin ve ülkelerin yetkili makamlarından alacakları izinlerle mümkün olabilmektedir. Bu izinlerin yanında yurt dışında gerçekleştirilecek çalışmalarda araştırmacıların vize ve oturma iznine de ihtiyaç duydukları bilinmektedir. Çalışma izni, vize, oturma izni alınmadan yapılan işlerin büyük oranda başarısızlıkla sonuçlandığı bilinmeli; gerekli izinler zamanında alındıktan sonra işe başlanmalıdır.

Çalışma mekânlarından kaynaklanan sorunlar

Çalışılan mekânların fiziki durumu alanda yapılan çalışmaları doğrudan etkilemektedir. Çalışma alanlarının ulaşımı, yaşanması ve çalışılması zor alanlar olması (dağlarda, çöllerde, mağaralarda vd. bulunması), ciddi anlamda güçlüklerin yaşanmasına sebep olmaktadır. Araştırmacıların dağlarda, çöllerde, mağaralarda rahat çalışabilmek ve herhangi bir sağlık sorunu ile karşılaşmamak için temel eğitimden geçmeleri gerekmektedir.

Planlamanın doğru yapılmamasından veya alternatif planların olmamasından kaynaklanan sorunlar

Doğru planlama ve muhtemel aksaklıkları önlemek için alternatif planların hazırlanması, alan araştırmalarında başarının kapısını açar. Araştırmacıların çalışma planlarını hazırlarken azami ölçüde dikkatli olmaları gerekir.

Zamandan ve zamanlamadan kaynaklanan sorunlar

Alan araştırmalarında en çok dikkat edilmesi gereken hususlardan birini de yapılacak işin zamanı ve çalışma süresinin ayarlanması oluşturur. Yazın yapılacak bir işin kışın; kışın yapılacak bir işin de yazın yapılmaya çalışılması beraberinde başarısızlığı getirir. Ancak aynı

mevsimde aynı bölgede farklı iklim koşullarıyla da karşılaşabilmektedir. İşin yapılacağı zaman ve ayrılacak süre doğru planlanmadığı ve muhtemel olumsuzluklara karşı önlem alınmadığı takdirde bunun çalışmaları etkilemesi kaçınılmazdır.

Farklı dil, din, etnik ve kültürel değerlerin doğurduğu sorunlar

Araştırma yapılan alanlar, yurt içinde ve yurt dışında farklı dil, din, etnik ve kültürel değerlere sahip insanların yaşadıkları bölgeler de olabilmektedir. Araştırmacıların çalıştıkları alanlarda yaşayanların dillerini öğrenmeleri, dinleri, etnik ve kültürel değerleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları ve bunlara saygı göstermeleri muhataplarıyla aralarında yakın ilişkilerin yaşanmasına ve başarıya ulaşılmasına zemin hazırlar.

Alanda çalışan bilim insanlarını en çok etkileyen faktörlerin arasında ekonomik koşullar da bulunmaktadır. Nitekim bilim insanlarının büyük bölümü dünyanın pek çok ülkesinde zor ekonomik koşullar altında görev yapmakta; alanda yapacakları çalışmalara ve bu kapsamda hazırladıkları projelere yeterince destek bulamamakta; bu yüzden de arzu ettikleri araştırma ve incelemeleri gerçekleştirememektedirler. Kimi zaman da araştırmacılar araştırma ve incelemeler yapacakları ülkelerin ekonomik koşullarını yeterince analiz etmedikleri ve yanlış hesaplamalar yaptıkları için maddi açıdan zor duruma düşebilmektedirler. Belirtilen hususların yaşanmaması ve arzulanen başarıya ulaşılabilmesi için ekonomik açıdan hiçbir sıkıntının olmaması veya en aza indirgenmesi gerekir.

Beslenme, konaklama, sağlık ve güvenlikten kaynaklanan sorunlar

Alanda çalışan bilim insanları, çoğu zaman beslenme ve konaklama giderlerini kendileri karşılamakta; sağlık ve güvenlikle ilgili önlemleri de yine kendi imkânlarıyla temin etmeye çalışmaktadırlar.

Bilgi, birikim ve deneyim eksikliğinden kaynaklanan sorunlar

Alanda karşılaşılan sorunların çok önemli bir kısmının da bilgisizlikten ve deneyimsizlikten kaynaklandığı inkâr edilemez bir gerçektir. Bilim insanlarının alana çıkmadan önce çalışacakları konu ve ortam hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları, daha önce yazılmış ve yapılmış çalışmaları ayrıntılı bir şekilde okuyup incelemeleri, gerekirse konunun uzmanlarından profesyonel yardım almaları işlerini büyük ölçüde kolaylaştıracaktır.

Farklı bilimsel / akademik anlayışların doğurduğu sorunlar

Akademik ortamlar farklı yerlerden (şehirlerden, ülkelerden), farklı üniversitelerden ve farklı ekollerden gelen bilim insanlarının birlikte görev yaptıkları yerlerdir. Farklı bilimsel anlayışların ortak değere dönüştürülemediği durumlarda ortaya ister istemez anlaşmazlık ve kargaşa çıkar. Bilim insanlarının anlaşabilecekleri, ortak değer üretebilecekleri birbirine yakın bilimsel anlayışa sahip kişilerle alana çıkmaları muhtemel anlaşmazlıkları önleyeceği gibi başarılı çalışmaların da ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Akademik rekabetten ve kıskançlıktan kaynaklanan sorunlar

Bir iş yapılırken birileriyle rekabet etme, yarışma ve birilerini kıskanma duygusu az veya çok her insanda vardır. Aynı alanlarda ve aynı ortamlarda çalışan bilim insanları arasında yaşanan rekabetin bazen aşırı derecede kıskançlığa hatta husumete dönüştüğü, birbirine zarar verecek boyuta geldiği ve planlanan işlerin gerçekleştirilememesine sebep olduğu görülür. Böyle durumlarda duyguları aklının önüne geçen kişilerle birlikte çalışmamak ve çalışılıyorsa da mümkün olan en kısa sürede yolları ayırmak en akıllı çözüm olacaktır.

“Bezdiri” / “yıldırı” (mobbing) nitelikli psikolojik şiddetten kaynaklanan sorunlar

İnsanoğlu egosu en yüksek düşünen ve konuşan canlı varlıktır. Bazı bilim insanlarının ünvanlarını veya elde ettikleri pozisyonları kullanıp meslektaşlarına ve birlikte çalıştıkları diğer personele “bezdiri” / “yıldırı” (mobbing) nitelikli psikolojik şiddet uyguladıkları, onların çalışma azimlerini ve şevklerini kırdıkları, onları mesleklerinden soğuttukları en önemlisi de onların ruh ve beden sağlıklarını bozdukları bilinmektedir. Başarılar ve kazanımlar genelde mutluluğun, huzurun, barışın ve hoşgörünün olduğu ortamlarda elde edilir. Başarılı olunmak isteniyorsa belirtilen değerlerden yoksun olan, egosuna hâkim olamayan, davranış bozukluğu yaşayan, şiddete meyilli kişilerin alan araştırmalarında görevlendirilmemeleri gerekir. Çünkü “Yanlış adamla doğru iş yapılmaz!..”

Yöneticilerden ve proje yürütücülerinden kaynaklanan sorunlar

Yöneticilik vasfı olmayan bazı “hazımsız muhteris” bilim insanlarının “güç zehirlenmesi” de yaşayıp kendileriyle birlikte çalışan meslektaşlarına veya yardımcı personele büyük sıkıntılar yaşattıkları, onları engelledikleri ve istenilen başarının elde edilmesine mâni oldukları inkâr edilemez bir gerçektir. Alanda çalışmayan birinin alanda çalışmanın güçlüğünü ve zorluğunu anlaması ve bilmesi mümkün değildir. Alanda çalışmayan bir yöneticinin, alanda çalışan bilim insanlarını anlayabilmesi için zaman zaman onlarla birlikte alanda çalışması yapılan işin zorluğunu ve önemini anlamasına az da olsa katkı sağlayacaktır. Alan araştırmalarında yönetici ve proje yürütücüsü olarak görev yapacak kimselerin daha önce alanda çalışmış olan kişilerin arasından seçilmesi muhtemel sorunları önleyecektir.

Çalışma / proje ekibi içindeki kadın araştırmacılarla erkek araştırmacılar arasındaki anlaşmazlıklardan ve uyumsuzluklardan kaynaklanan sorunlar

Günümüz dünyasında kadınlar birçok alanda olduğu gibi bilimsel - akademik alanlarda da önemli roller üstlenmekte ve bunları başarıyla gerçekleştirmektedirler. Kadın bilim insanlarının alan araştırmalarında da ciddi anlamda başarı sağladıkları bilinmektedir. Ancak alan araştırmaları sırasında çalışmalar / planlamalar, kadın anatomisi ve fizyolojisi göz ardı edilerek erkekler tarafından kurgulandığında zaman zaman erkek araştırmacılarla kadın

araştırmacılar arasında sorunlar yaşanabilmektedir. Kimi zaman da sorunların kadının toplumdaki (toplumsal ve bilimsel alanlardaki) yeriyle ilgili olumsuz düşüncelerden (kadınların alan araştırması yapmalarının mümkün olamayacağı anlayışından) kaynaklandığı dikkati çekmektedir.

Disiplinler arası ilişkinin olmayışından kaynaklanan sorunlar

Günümüzde bilim dünyasında yaşanan değişimler ve gelişmeler bilimsel - akademik alanlarda iş birliğini ve dayanışmayı, ekip hâlinde çalışmayı âdeta zorunlu kılmaktadır. Bir bilim dalındaki insanların her konuda her şeyi bilmeleri mümkün değildir. Bu sebeple de bilim insanlarının önce kendi alanlarındakilerle sonra da kendilerine yakın disiplinlerdekiyle iş birliği yapmaları gerekir. Son yıllarda dünyanın farklı bölgelerinde dil, epigrafi, halk bilimi, tarih, sanat tarihi, coğrafya, arkeoloji, etnoloji, antropoloji, nümismatik, fotogrametri... alanlarında farklı milletlere mensup bilim insanlarının birlikte gerçekleştirdikleri projeler, bilim dünyasında hem öncü hem de örnek faaliyetler olarak yerlerini almışlardır.

Kılavuz, tercüman, şoför vd. yardımcı personelden kaynaklanan sorunlar

Uzun veya kısa süreli bir projede alanda çalışacak olan akademisyenlerin ve diğer personelin (kılavuzların, tercümanların, şoförlerin vd.) birbirleriyle uyum içinde çalışmaları büyük önem taşır. Bu sebeple de alanda çalışacak olan bilim insanlarının seçimi için gösterilen özenin kılavuzların, tercümanların, şoförlerin vd. yardımcı personelin seçiminde de gösterilmesi; kendisiyle ve çevresiyle barışık, uyumlu, dayanıklı, bilgili, birikimli ve deneyimli kişilerin tercih edilmesi gerekir.

Ulaşım ve iletişim araçlarından kaynaklanan sorunlar

Ulaşım ve iletişim araçları kuşkusuz ki herkes için önemlidir ancak alanda çalışan bilim insanları için çok daha fazla önemlidir. Alanda çalışacak olan bilim insanlarının hangi ulaşım araçlarından yararlanacaklarsa (uçak, helikopter, araba, at vd.) bunları önceden ayarlamaları, muhtemel aksaklıklara karşı hazırlıklı olmaları gerekir.

Alanda çalışan bilim insanlarının karşılaştıkları en önemli sorunlardan birini de iletişim araçlarının bulunmayışı veya yetersizliği oluşturur. Alanda çalışacak bilim insanlarının çalıştıkları bölgelerin ve ülkelerin iletişim sistemlerini iyi bilmeleri, çalıştıkları bölgelerde yakınlarıyla, meslektaşlarıyla ve ilgili kurum ve kuruluşlarla kesintisiz iletişim kurabilecekleri telefon, telsiz vb. haberleşme araçlarını temin etmeleri son derece önemlidir.

Malzeme yetersizliğinden ve elektronik araçların kullanımından kaynaklanan sorunlar

Türkçede “At işler er övünür.”, “Alet işler el övünür.” şeklinde atasözleri bulunmaktadır. Bu atasözleri yapılan işlerde araç ve gereçlerin önemine dikkat çekmek için bilge kişiler tarafından yüzlerce yıl önce söylenmiş ve bugüne kadar da ulaşmıştır. Alanda çalışanlar için kullanılması muhtemel her araç gereç / her materyal çok değerlidir. Yerleşim yerlerinde veya yerleşim yerlerine

yakın bölgelerde ihtiyaç duyulan bir malzemeyi temin etmek kolaydır. Buralarda herhangi bir malzemenin yokluğu veya eksikliği, temin edilmesi mümkün ve kolay olduğu için fazla sorun doğurmaz. Ancak yerleşim yerlerinden uzak bölgelerde (dağlarda, çöllerde, mağaralarda) çalışırken ihtiyaç duyulan bir malzemenin yokluğu veya eksikliği, temin edilmesi zor olduğu için ciddi anlamda sorun doğurur ve huzursuzluğa sebebiyet verir. Araştırmacıların alana çıkmadan önce çalışılacak ortamların koşullarını göz önünde bulundurarak gerekli malzemeleri temin etmeleri, bazı malzemelerin (özellikle de elektronik cihazların) yedeklerini yanlarında bulundurmaları çok önemlidir.

Başvuru kaynaklarının, kılavuz eserlerin, haritaların ve coğrafi bilgi sistemlerine ait verilerin olmayışından veya yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar

Bilge kişiler “Söz uçar, yazı kahr; hatırda değil, satırda kahr!” demişler. Alanda yapılacak çalışmalara ışık tutacak, ufuk açıp hedefe ulaştıracak her bilgi, bulgu ve belge, her yazılı kaynak, her kılavuz eser, her harita ve uydu destekli coğrafi bilgi sistemlerine ait veriler alanda çalışan bilim insanları için tıpkı ekmek gibi su gibi değerlidir. Alanda araştırma ve incelemeler yaparken başvuru kaynaklarından, haritalardan ve uydu destekli coğrafi bilgi sistemlerine ait verilerden yoksun olarak çalışmak, kara gecede kara tarlada kara karıncayı bulmaya benzer.

3. Sonuçlar

Alan araştırmalarında yaşanan güçlükler ve sorunlar çoğunlukla mesleki bilgi, birikim, deneyim ve nitelikli personel eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bunların “bireysel”, “toplumsal”, “kültürel”, “idari”, “ekonomik” vd. sebepleri ile yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası boyutları bulunmaktadır.

Lisansüstü eğitim ve öğretim aşamalarında mesleki eğitime ve alan araştırmalarına yönelik derslerin verilmesi, alanda çalışacak bilim insanlarının yetiştirilmesi ve desteklenmesi, alan araştırmalarına ağırlık verilmesi, alan araştırmalarında disiplinler arası iş birliğinin sağlanması, alan araştırmalarına yönelik tezlerin hazırlanması, alan araştırmaları sonucunda hazırlanan eserlerin çok dilli olarak yayımlanmasına öncelik tanınması, konuyla ilgili ulusal ve uluslararası nitelikli merkezlerin ve enstitülerin açılması, elde edilen bilgilerin, bulguların ve belgelerin bilim dünyasıyla ve konunun ilgilileriyle paylaşılması... hem yapılacak çalışmaların kalitesini artıracak hem de uluslararası düzeyde kabul görmesini sağlayacaktır.

Yazarların Katkısı

Cengiz Alyılmaz: Kuramsal çerçeve, düzenleme.

Semra Alyılmaz: Araştırma, yazma.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Yapılan çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Kaynakça

- Alyılmaz, C. (2004). İpek yolu ve Orhun yazıtları. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 24, 181-192.
- Alyılmaz, C. (2005). *Orhun yazıtlarının bugünkü durumu*. Ankara: Kurmay Yay..
- Alyılmaz, C. (2007). *(Kök)türk harfli yazıtların izinde*. Ankara: KaraM Yay.
- Alyılmaz, C. (2010). Yazıt bilimi ve eski Türk yazıt bilimi. *I. Uluslararası Uzak Asya'dan Ön Asya'ya Eski Türkçe Bilgi Şöleni, 18-20 Kasım 2009, Afyonkarahisar*, 313-314.
- Alyılmaz, C. (2015). *İpek Yolu kavşağının ölümsüzlük eserleri*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yay.
- Alyılmaz, C. (2018). (Kök)türk harfli yazıtlara ilgili sorunlar. *Türk Moğol Tarihi: Bozkırın Avazı*, 303-324, (ed. K. Yıldırım), İstanbul: Yeditepe Yay.
- Alyılmaz, C. (2018). Yazıt bilimci kimdir? *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 42, 117-126.

- Alyılmaz, C. (2020). “Türk”, “Türkçe” ve “Türk Dili” kavram işaretleri üzerine. *Türkçe Eğitiminin Güncel Sorunları*, 1-44, (ed. C. ALYILMAZ, O. ER ve İ. ÇOBAN), Ankara: Eğiten Yay.
- Alyılmaz, C. (2022). Moğolistan'daki eski Türk eserleriyle ilgili bazı sorunlar ve çözüm önerileri. *Ötüken'den Anadolu'ya Türk-Moğol Tarihinde Yeni Araştırmalar*, 29-49, (Ed. K. Yıldırım), İstanbul: Bilgeoğuz Yay.
- Orkun, H. N. (1940). *Eski Türk yazıtları III*. TDK Yay.
- Sertkaya, O. F., Alyılmaz, C. ve Battulga, Ts. (2001). *Moğolistan'daki Türk anıtları projesi albümü*. Ankara: TİKA Yay.
- Tekin, T. (2003). *Orhon yazıtları Kül Tigin Bilge Kağan Tunyukuk*. Yıldız Yay.
- Useev, N. (2011). *Yenisey cazma estelikleri I: leksikası cana tekstter*. Bişkek: Kırgız Millî Bilimler Akademisi ve Kırgızistan-Türkiye Üniversitesi Yay.

© Author(s) 2023.

This work is distributed under <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>